

ZÁZNAMY A ZÁPISKY Z JUBILEJNÍHO SNĚMU

Moderátorka:

Připojuji se ke gratulaci oceněným kolegům a prosím o vystoupení doktorku Danielu Kovářovou.

*JUDr. Daniela Kovářová,
ředitelka Justiční akademie:*

Jako žena a bývalá advokátka jsem měla připravený několikahodinový proslov, z něhož většinu témat mi vzal pan doktor Božek, protože jsem chtěla, podobně jako on, hovořit o programovém prohlášení vlády. Chtěla jsem také hovořit o konkrétních výstupech z kulatého stolu o vzdělávání, ale vzhledem k tomu, kolik je hodin a jak nejspíš vám všem kručí v břiše, některé z těch výstupů si nechám až do pracovní komise odpoledne, protože vím, že etická komise má na svém programu také vzdělávání.

Když jsem sem přijížděla, studovala jsem časopis *Andragogika*, který se zabývá vzděláváním dospělých, a v něm jeden článek hovořil o tom, jakou minimální dobu by měly fungovat nově zaváděné procesy k tomu, aby se zaběhly a aby společnost stačila tyto procesy vyhodnotit. Odborník na vzdělávání tvrdil, že minimálně pět let. To, po čem tady mí kolegové volali před chvílí, to jest stabilita, to je něco, co ve vzdělávání potřebujeme taktéž. Na popud Ministerstva spravedlnosti Justiční akademie dává a dala k dispozici své webové stránky a vlastně nabízí i Soudcovské unii a dalším složkám justice možnost debaty o vzdělávání. Někteří z vás se do té diskuse již zapojili. Další zájemci najdou všechny výstupy a všechny informace na našich webových stránkách. A protože webové stránky i speciální e-mailová adresa fungují už skoro měsíc, musím poděkovat za prvních asi 15 příspěvků, které jsme k tomuto tématu obdrželi. Přibližně před čtrnácti dny proběhl v rámci oslav patnáctého výročí Justiční školy a Justiční akademie kulatý stůl o vzdělávání.

Snad jen základní výstup, zbytek si opravdu nechám na odpoledne. Je to otázka, která už také tady padla. Co dál s asistenty a čekateli a VSÚ? Otázka, která na první pohled se soudci praktikujícími nebo dokonce delší dobu praktikujícími nemá možná moc společného. Ale pro vzdělávání je to otázka naprosto zásadní. Protože teprve po rozhodnutí, co dál s těmi třemi skupinami, bude jasné, jakým způsobem budou vychováni mladí a to, čemu se dříve říkalo kádrové rezervy. Což má zase naprosto zásadní význam pro vzdělávání soudců, kteří už jsou nějaké období v praxi.

Kulatý stůl, který před čtrnácti dny probíhal za účasti představitelů soudců, státních zástupců, akademické sféry, advokátů i notářů, někteří z vás se ho, jak vím, také zúčastnili, mimo jiné přinesl debatu o tom, kam se poděla všeobecná vzdělanost a proč v dnešní době klesá. Právnická fakulta tam byla zastoupena paní

proděkanou a já jsem se s údivem dověděla, protože jinak s akademickou sférou vůbec nepříjdu do styku, co vlastně v praxi znamená kreditní systém. Nám se nejprve dostávalo vzdělání v historii, pak v teorii, pak v pozitivně právních disciplínách a potom jsme se věnovali praktickým příkladům, cvičením případových studií. Dnes je na mnohých fakultách situace jiná. Dnes je to student, kdo si vybírá, jakým způsobem, které předměty a v jakém pořadí bude studovat. Takže není úplně vyloučeno, s jistou mírou nadsázky, aby si student vybral nejprve občanské právo, potom římské právo, pak teorii a potom historii. Takže hovoří-li se i v justici o úpadku všeobecné vzdělanosti, možná je důvod i v tom. Je pak otázka, zda Justiční akademie má suplovat a zda může vůbec suplovat, došlo-li k takovému poklesu, navrácení té úrovně zpátky, či dokonce, pokud bychom chtěli, aby se obecná vzdělanost zvyšovala, někam dál.

Když jsem sem přijela a v kuloárech během přestávky jsem hovořila s některými z vás, někteří kolegové se ptali, co bude dál s vyššími soudními úředníky. Jsme zase zpátky v programovém prohlášení vlády a v tom, o čem tady hovořili někteří mí předřečníci. Snad mohu, dívám-li se na pana náměstka, říct něco z malé kuchyně, z toho, co pro Ministerstvo spravedlnosti připravujeme. Je vysoce pravděpodobné, že vzdělávání vyšších soudních úředníků se v příštím roce vrátí zpět na Justiční akademii, protože Justiční akademie v těchto dnech dokončuje návrh studijního programu ve dvouletém běhu či cyklu. A pokud ministerstvo tento materiál akceptuje, eventuálně po zapracování připomínek a dalších debatách, není vyloučeno, že brány Justiční akademie se pro vyšší soudní úředníky opět otevrou.

Zpět k otázkám úplně reálným a přízemním. První z nich je systém ASJA, což je technický systém, jehož prostřednictvím se v posledním roce a půl přihlašujete na akce Justiční akademie. Po skončení letošního roku budeme hodnotit druhé období, kdy systém ASJA funguje, a budeme vám moci předložit statistické výsledky a čísla o tom, jak se soudci, třeba i ve srovnání se státními zástupci, vzdělávají. Budeme schopni předložit i určité trendy. Otázka vysvětlení těch trendů bude samozřejmě jiná, nicméně v současné době jsme v důležitém období, kdy nastavujeme kritéria měření vzdělávání. A jakkoli je to činnost obtížná, dávám možnost předsedům soudů, Soudcovské unii i všem zájemcům, pokud byste chtěli statistická data z tohoto systému, jsme připraveni vám je poskytnout. A i když ten systém je nastavený na sčítání a vyhodnocování celé řady dat, nikde není řečeno, že bychom na základě vašich podnětů či doporučení nemohli rozšířit sledování ještě o data další.

Problém úplně přízemní jsou finance. Jsem moc ráda, že v průběhu tohoto dopoledne se o nich nehovořilo. Nicméně je samozřejmě otázka, jak bude finanční situace do příštího roku vypadat, a já budu plna pochopení, když soudům bude ubráno relativně méně než Justiční akademii, protože přece jenom jsme institucí doplňkovou a naše situace není ani zdaleka tak složitá jako situace u soudů. Nicméně rozpočet není nafukovací a my jsme v posledních letech snížili personál o 20 % a není vůbec vyloučeno, že budeme muset snižovat ještě dál.

Ještě jednu větu či připomínku ke střednímu personálu, o němž se tady již hovořilo v tom smyslu, že Justiční akademie má rezervy ve vzdělávání této cílové skupiny. Snad jenom dodatek či malá chloubka. Podařilo se nám získat švýcarský grant, který je cíleně zaměřen na vzdělávání středního personálu, takže pokud se nám podaří zastřešit celý grant spoluprací s ministerstvem, pevně věřím tomu, že i v této oblasti, na kterou se zatím Justiční akademie nezaměřovala, budeme schopni justici pomoci.

Na závěr. Většina mých kolegů byla v části svých příspěvků osobní. Já budu osobní také. Protože není úplně vyloučeno, že tahle příležitost promluvit k vám je má poslední, a není ani vyloučeno, že příští rok se už mezi vámi neobjevím. Chtěla bych vám říct něco k soudcovské samosprávě. Vzpomínám si na poradu, kterou jsem vedla s předsedy soudů někdy loni v srpnu. Část té porady byla věnována právě soudcovské samosprávě. A na té poradě pan doktor Baxa a paní doktorka Brožová předložili jistý písemný návrh, materiál. Byl to jeden výstup. Jeden výstup napříč justicí. Jeden výstup, k němuž zásadní výhrady na té poradě ze strany pánů předsedů a paní předsedkyně nezazněly.

Já jsem si tehdy ten materiál vzala a to, co jsem s ním potom podnikla, jsem žádnému soudci ještě nikdy dříve neřekla. Takže teď se vám s těmi zkušenostmi svěřím. S tím materiálem jsem další měsíc absolvovala spoustu jednání. Mezi politiky, mezi členy vlády, skoro s každou skupinou lidí, mezi nimiž jsem se v té době pohybovala. A reakce byly napříč všemi skupinami, se kterými jsem jednala, absolutně odmítavé. Já jsem tehdy po těch odmítavých reakcích ten materiál sbalila do šuplíku a nechala ho tam ležet. A musím říct, že mě to dnes mrzí.

Takže musím říct, že se soudcovskému stavu omlouvám, že jsem ho tam nechala. Před chvílí jeden z řečníků, pan doktor Vychopeň, hovořil o tom, co může udělat jeden člověk. Já jsem byla před dvěma dny přednášet na Právnické fakultě MU v Brně a tam se mě můj spolužák soudce ptal, jestli bych do toho šla znovu a jestli si nemyslím, že je málo, když jsem jenom jedna sama, když jsem neměla žádnou politickou podporu a neměla okolo sebe žádný štáb svých blízkých. A já musím po celé té zkušenosti říct: „I jeden člověk může něco změnit a jeden člověk by měl být slyšet.“ Takže můžete-li přijmout ode mne omluvu za to, že jsem ve věci soudcovské samosprávy nepodnikala nic dál, omlouvám se, protože jsem čím dál tím víc přesvědčená o tom, že justice soudcovskou samosprávou potřebuje. Děkuji vám za podporu po celé období a přeji hodně štěstí justici i Soudcovské unii.

Moderátorka:

Dalším vystupujícím je zástupkyně organizace, se kterou naše profesní sdružení pojí dlouhodobé kontakty – doktorka Lenka Bradáčová.